

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "НЕОФИТ РИЛСКИ"

2040 гр. Долна баня, ул. "Бистришка" 2

тел. 07120/30-34, факс 07120/30-35, e-mail db_neofitrilski@abv.bg

Утвърдил:.....
Директор: П. Янева

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА СУ „НЕОФИТ РИЛСКИ“, ГРАД ДОЛНА БАНЯ

Приет на Педагогическия съвет на училището с Протокол №14 /10.09.2019 г.

ЕТИЧЕН КОДЕКС

НА

СУ „НЕОФИТ РИЛСКИ“, ГРАД ДОЛНА БАНЯ

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите с деца в СУ“ Неофит Рилски“ гр. Долна баня, регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните задължения и при конфликт на интереси, установява норми на поведение

Цели на училищния етичен кодекс:

* Да представи основните принципи и ценности, които служителите в училището трябва да **познават** и **прилагат** в практиката си.

* Да утвърди волята на училищната образователна общност за морални и етични взаимоотношения.

* Да насочи поведението и подпомогне служителят в училището в решаването на етични дилеми в своята практика.

* Да очертаят моралните отговорности на служителите в училището към учениците, към семейството, към колегите си и към останалите училищни служители, към обществото.

* **Раздел I (ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ)**

* **Раздел II (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО)**

* **Раздел III (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО)**

* **Раздел IV (МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ)**

* **Раздел V (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО)**

* **Раздел VI (ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ ОБЩИНА, РУО И МОН)**

* **Раздел VII (ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ)**

* **Раздел VIII (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ)**

* **Раздел IX (КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ)**

* **Раздел X (КОМИСИЯ ПО ЕТИКА)**

* **Раздел XI(УЧИЛИЩНИ ЕТИЧНИ СТАНДАРТИ)**

* **ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

Раздел I (ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ)

* Служителите в СУ „ Неофит Рилски“ град Долна баня изпълняват своите функции като се ръководят от **основните човешки ценности** и **принципи**:

* Чл. 1. Детството е изключително важен период от живота на човека.

* Чл. 2. Семейството с най- естествената среда за развитието на детето.

* Чл. 3. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

* Чл. 4. На всяко дете е гарантирало правото на:

* - свобода на изразяване на мнение;

* - свобода на мисълта, съвестта и религия;

* - формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.

* Чл. 5. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващи неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

* Чл. 6. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

* Чл. 7. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

* Чл. 8. Всяко дете има право във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите му.

* Чл. 9. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

* Чл. 10. Децата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

* Чл. 11. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Раздел II (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО)

* Чл. 12. Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

* Чл. 13. Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.

* Чл. 14. Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.

* Чл. 15. Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

* Чл. 16. Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

- * Чл. 17. Да работим винаги в най-добрия интерес на детето.
- * Чл. 18. Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.
- * Чл. 19. Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.
- * Чл. 20. Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите им.
- * Чл. 21. Да познаваме симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познаваме и спазваме законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.
- * Чл. 22. При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.
- * Чл. 23. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.
- * Чл. 24. Когато ни станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

Раздел III (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО)

- * Чл. 25. Наша първостепенна отговорност е да подпомогнем семейството при отглеждането и възпитанието на децата.
- * Чл. 26. Да зачитаме достойнството на всяко семейство както и неговите култура, обичаи, език и убеждения.
- * Чл. 27. Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.
- * Чл. 28. Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включваме във вземането на такива решения.
- * Чл. 29. Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с детето му.
- * Чл. 30. Да информираме родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им даваме възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволяваме и да не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето

* Чл. 31. Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

* Чл. 32. Да осигуряваме конфиденциалност на информация и да зачитаме правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато имаме основания да считаме, че благополучието на детето е в риск.

* Чл. 33. Ангажираме се с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

* Чл. 34. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, ще работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържаме от вземане на страна в конфликта

Раздел IV (МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ)

* Чл. 35. Да изграждаме и поддържаме отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

* Чл. 36. Да обменяме информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

* Чл. 37. Да работим за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържаме от действия, които биха уронили престижа на професията и/или училището, и да проявяваме нетърпимост към подобни действия.

Раздел V (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО)

* Чл. 38. Да предоставяме висококачествени програми и услуги. Да не предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

* Чл. 39. Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

* Чл. 40. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

* Чл. 41. Да съдействаме за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

* Чл. 42. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

* Чл. 43. Да работим за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Раздел VI (ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ ОБЩИНА, РУО И МОН)

* Чл. 44.(1) Служителите извършват своята дейност на най- високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.

(2)Служителят извършва необходимото обслужване законосъобразно, свое- временно, точно, добросъвестно и безпристрастно.

(3)Служителят отговаря на поставените въпроси, съобразно функциите, които изпълнява.При необходимост той пренасочва въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност.

Раздел VII (ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ)

* Чл.45. Служителят не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да доведат до пристрастност или да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функцията му, или да бъдат възнаграждение за това.

* Чл.46.Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било.Той също не трябва да извършва работата си по начин, допускащ влияние от друг.

* Чл. 47. Служителят трябва да ползва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и да информира своевременно директора при загуба или повреда.

* Чл. 48. В изпълнение на заеманата длъжност служителят се стреми максимално ефективно, компетентно и икономично да разходва средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

* Чл. 49. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна.

* Чл. 50.. Бившият служител не трябва да използва или да разкрива поверителна информация, получена от него по време на службата му, освен ако законно е упълномощен да го прави.

* Чл. 51. Бившият служител трябва да се въздържа от коментари или действия, които биха причинили вреда или загуба на доверие в образователната система, към училището или към когото и да е от служителите в системата.

Раздел VIII МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 52. Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.

Чл. 53. Личната отговорност на ученика означава:

(1) Да проявяват самоуважение и уважение към другите и да поемат отговорност за собственото си поведение.

(2) Да познават и спазват приетите правила и реда в училище.

(3) Да не пречат на останалите при упражняване на техните права и задължения.

(4) Да не използват груб език, обидни думи и злепоставяне на съученици, учители и родители.

(5) Да не допускат насилие и тормоз в общуването си с околните.

(6) Да се стремят към разбиране, толерантност и подкрепа спрямо различните хора, включително спрямо учениците със специални образователни потребности.

(7) Да приемат за първостепенно свое задължение в училище обучението, а не забавлението.

(8) Да не провокират конфликти с останалите и да се стремят да ги предотвратяват, съобразно възможностите си и разписаните правила в училище.

(9) Да се стремят към постижения, без да се отнасят пренебрежително или подигравателно към постиженията на другите.

(10) Да проявява внимателно и грижовно отношение към по-малките ученици.

(11) Да търсят решение на проблемите, като се обръщат за съдействие към родителите си, класния ръководител, училищния психолог и училищното ръководство.

(12) Да идват в училище в приличен и чист външен вид и да не демонстрират материалните възможности на родителите си пред останалите.

(13) Да пазят училищното имущество, което е публична собственост така, както пазят личните си вещи.

(14) Да се грижат за чистотата в училище и извън него и да опазват околната среда.

(15) Да определят и приемат заедно Харта на етичните правила, която да стои на видно място във всяка класна стая.

Чл. 54. Учениците не нарушават гражданските права на други хора, включително съученици, учители, служители и родители като ги снимат, записват и разпространяват записите чрез различни медии без тяхно знание и съгласие.

Чл. 55. Основна грижа на ученика е личното му развитие и успех, който се гарантира от благоприятния климат на сигурност в училище. Затова ученикът трябва да се стреми към добронамерени и приятелски отношения със съучениците си.

Чл. 56. Учениците, като част от училищната общност приемат да спазват следните правила за **безопасно поведение в Интернет и етично използване на социалните мрежи**:

(1) Да не снимат и публикуват клипове, в които има обидно съдържание за учители, ученици, служители и родители.

(2) Да не качват снимки или колажи, които уронват достойнството на други хора – деца или възрастни.

(3) Да не публикуват информация за други хора – деца или възрастни, която не отговаря на истината или има подвеждащ характер.

(4) Да не използват груби и обидни думи и особено заплахи към с други хора – деца или възрастни.

(5) Да не влизат в непознати и съмнителни сайтове, които нямат връзка с учебния процес без знанието и разрешението на родителите или учителите.

(6) Да не отговарят на запитвания на непознати лица по Интернет, да създават контакти с тях, да се срещат с тях и непременно да уведомяват родителите си или учители за всеки подобен случай.

(7) Да не качват и споделят каквато и да е лична информация, на който и да е сайт без позволение на родител. /Личната информация включва име, адрес, телефонен номер, години, училището, в което учим и др./

(8) Да не поставят снимки в Интернет със свободен достъп на видимост без предварително одобрение от родител.

(9) Да не отварят e-mail от непознат адрес и никога да не отговарят на такива писма.

(10) Да не правят нищо, за което ги е помолил някой, с когото са се запознали онлайн, без да го обсъдят с родителите си или с учители.

Чл. 57. За нарушение на нормите записани в чл. 54, чл.55 и чл.56 учениците носят отговорност съгласно разпоредбите на Правилника за дейността на училището.

Чл. 58. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците подават устни сигнали до класния ръководител, педагогическия съветник и училищното ръководство, когато тези нарушения са извършени от ученици. Уведомените лица провеждат проучване по случая и при установяване на действително нарушение провеждат разговори със страните, като предприемат мерки за отстраняване на нарушението и/или налагане на санкции съгласно Правилника на училището.

Чл. 59. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците чрез своите родители могат да подадат писмен сигнал до Етичната комисия на СУ „Неофит Рилски“, гр. Долна баня, когато тези нарушения са извършени от възрастен – учител, служител или друг родител. Етичната комисия, съгласно регламента си за работа, взема отношение по случая.

Раздел IX (КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ)

* Чл. 60. Конфликтът на интереси възниква, когато служителят има личен интерес, който му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решение или изпълнение на служебното задължение.

* (1) Служителят може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава, след като декларира своята дейност пред директора.

* (2) Служителят не може да използва служебното си положение за лично или семейно облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

* (3) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При възникването на такъв конфликт той е длъжен да уведоми веднага ръководителя си.

* (4) Служителят не трябва да допуска възможност друг колега да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

* (5) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му, служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

Раздел X (УЧИЛИЩНА КОМИСИЯ ПО ЕТИКА)

. Чл.61

* (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към СУ „Неофит Рилски“ град Долна баня, се създава **Училищна комисия по етика.**

* (2) Съставът и членовете на Комисията по етика се определя и избира на ПС за срок от три години.

* (3) Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.

* Чл. 62. Комисията по етика:

-разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс;

-дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс;

* (1) Разработва Правилник за дейността си, който се утвърждава на ПС.

* (2) Правилникът на дейността на комисията задължително урежда:

1. Реда за събиране на информация и (или) приемане на сигнали.

2. Сроковете за разглеждане и отговор на сигналите.

3. Реда за налагане на санкции на виновно проявените лица.

4. Регламентира работното време за своята дейност.

* Чл. 63. Всеки заинтересован член на училищната общност може да внесе сигнал в Комисията по етика.

* Чл.64.(1) Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в тримесечен срок от постъпването им.

* (2) При установено неспазване на този Кодекс комисията прави предложение за налагане на санкция .

* (3) Непроизнасянето в срок се счита за мълчалив отказ за налагане на санкция.

* Чл. 65. Видове санкции и административни мерки, предлагани от комисията по етика:

* Морални;

* По Кодекса на труда.

* Чл. 66. Комисията по етика е задължена веднъж годишно да отчита своята дейност пред ПС на СУ „Неофит Рилски“.

Раздел XI (УЧИЛИЩНИ ЕТИЧНИ СТАНДАРТИ)

* Чл. 67. Служителите в СУ „Неофит Рилски“ гр. Долна баня се задължават:

* Да уважават уникалността на всяко дете.

* Да работят в интерес на детето.

* В работата си с децата да не допускат използването на физически наказания и възпитателни методи, уронващи достойнството на децата.

* Да уважават и подкрепят семействата при отглеждането и възпитанието на децата.

- * Да служат като застъпници на детето и семейството пред общността и обществото.
- * Да се отнасят към всички граждани с уважение.
- * Да проявяват неутрална и честна позиция спрямо всички хора.
- * Да отговарят осведомено и предоставят точна и актуална информация.
- * Да уважават колегите си и да ги подкрепят и насърчават в изпълнение на етичните правила (кодекс).
- * Да поддържат висок стандарт на професионално поведение и постоянно обогатяват професионалните си умения.
- * Да демонстрират външен вид и поведение, които да се отразяват положително върху имиджа на СУ „Неофит Рилски“.
- * Да спазват етичните правила, залегнали в този кодекс.
- * Отказът или незачитането на училищния Етичен кодекс е основание за освобождаване от заеманата длъжност.

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагане на ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на служителите в СУ „Неофит Рилски“ гр. Долна баня.. Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви:
 - неспазване на действащото законодателство;
 - неспазване на вътрешноучилищните документи;
 - действия и/ или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
 - -грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица; проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;
 - прояви на накърняване на авторитета на други учители ,служители и работници и на престижа на училището ,допуснати във и извън училището;
 - прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накърняването на интересите на други лица.
2. Наблюдението и докладването на посочените нарушения да се извършва в две направления:

-вътрешно докладване-от педагогическия и непедагогическия персонал

-външно докладване- от родители, граждани, представители на институции и фирми

3. Сигналите за нарушения се приемат в училището и се регистрират във входящия Дневник-регистър(Приложение №2)

4. Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в СУ „ Н. Рилски“, назначена със заповед на директора.

5. Комисията е в състав от представители на:

-ръководството- зам. директор

-педагогически персонал- 2-ма учители

-непедагогически персонал- домакин +1

6. Комисията се председателства от зам. директора

7. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

8. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

9. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% +1.

10. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпил сигнал в седемдневен срок от постъпването му.

11. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

12. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок от първото.

13. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора за взети дисциплинарни мерки по Кодекса на труда.

14. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателят на Комисията по етика и лицето, подало сигнала.

15. При първоначалното постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и настоящите Вътрешни правила.

17. Този кодекс следва да се доведе до знанието на всички работещи в СУ „ Неофит Рилски“ гр.Долна баня за сведение и изпълнение, като запознаването и съгласието с неговото съдържание се удостоверява с подписването на Декларация (Приложение №1) в едномесечен срок от датата на неговото приемане.

18. При неспазване на нормите на поведение, съдържащи се в Етичния кодекс, всеки учител, служител и работник носи дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда.

Комисията по етика в СУ „Н.Рилски“ съхранява подписаната от всеки учител,служител и работник Декларация (Приложение№1) и ежегодно изготвя отчет за своята дейност относно постъпилите сигнали за нарушения на Етичния кодекс .

Заключителни разпоредби:

* § 1. Правилата на поведение, съдържащи се в този кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на служителите в СУ „ Неофит Рилски“ гр. Долна баня.Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на служителите и защита от неоснователни обвинения.

* § 2. Чрез спазването на правилата на поведение в Етичния кодекс и приети от всеки служител, се допринася за изграждането и утвърждаването на положителния образ на училището.

* § 3. Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на развитие и обогатяване.

Настоящият етичен кодекс е съгласуван с Обществения съвет към СУ „Неофит Рилски“

и е приет с протокол №...../..... на педагогическия съвет.

Председател на Комисията за актуализация на Етичен кодекс: Бл.
Герасимова.....

Председател на Обществения съвет към СУ „Неофит Рилски“: И.
Церовска.....

Директор на СУ „Неофит Рилски“: П.
Янева:.....

